

Arbetsmarknadsdepartementet

Jämställdhetsmyndigheten

Uppdrag till Jämställdhetsmyndigheten att genomföra kunskapshöjande insatser om hur flickor och unga kvinnor påverkas av användning av sociala medier ur ett jämställdhetsperspektiv

Regeringens beslut

Regeringen ger Jämställdhetsmyndigheten i uppdrag att undersöka på vilket sätt och i vilken utsträckning flickors och unga kvinnors livsval och livskvalitet påverkas av det innehåll som de exponeras för i sociala medier. Myndigheten ska också undersöka vilken förväntan unga män får på kvinnor baserat på det innehåll de exponeras för i sociala medier. Undersökningen ska ske genom lämpliga metoder, exempelvis genom enkäter och/eller via intervjuer om hur innehåll och den digitala medieanvändningen påverkar deras normer och värderingar rörande livsstil, förväntningar, livs- och yrkesval samt kroppsideal och utseende. I uppdragets genomförande ska myndigheten använda sina upparbetade kanaler för att sprida resultatet av undersökningen.

Jämställdhetsmyndigheten ska när uppdraget utförs inhämta fakta om vad unga kvinnor respektive män ser på i sociala medier och kunskaper om hur unga påverkas av sitt användande av sociala medier från Folkhälsomyndigheten och Mediemyndigheten. Jämställdhetsmyndigheten ska i sitt arbete beakta relevanta delar av regeringsuppdraget till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) att sammanställa kunskap om pojkars och unga mäns jämställdhetsutmaningar (A2025/00636). Relevanta delar av uppdraget kan exempelvis vara hur pojkars och unga mäns jämställdhetsutmaningar påverkas av digitala miljöer.

Jämställdhetsmyndigheten ska före utgången av maj 2026 lämna en muntlig delrapport av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Jämställdhetsmyndigheten ska senast den 15 december 2027 lämna en skriftlig slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Sociala medier och skärmar är i dag en stor del av både barn och vuxnas vardag. I Mediemyndighetens enkät Ungar och Medier (2023) framgår att 91 procent av barn och unga (13–18 år) använder sociala medier dagligen. Sociala medier erbjuder i vissa fall möjligheter till lärande, kreativitet och gemenskap, men kommer också med betydande utmaningar. Vi vet exempelvis att omfattande skärmtid påverkar barns och ungas psykiska hälsa negativt. Den tid som läggs på skärmar kan samtidigt tränga undan andra viktiga hälsofrämjande faktorer som sömn, fysisk aktivitet samt sociala relationer. Innehållet på sociala medier kan också vara både olämpligt och direkt skadligt för barns hälsa och välbefinnande. Riskerna kan handla om att barn exponeras för våldsamt eller sexualiserat material, grooming, förnedrande praktiker eller psykiskt våld. Det kan också handla om att skeva kroppsideal sprids, att pornografi med inslag av våld finns lättillgängligt och att hat mot kvinnor och hbtqi-personer sprids på plattformar. Sociala mediers algoritmer styr vad unga exponeras för. Det innebär att unga tjejers värderingar och normer i allt högre grad riskerar att formas av automatiserade urval med negativ inverkan snarare än av medvetna val. Att bekämpa den här typen av skadligt innehåll och skadliga värderingar är en viktig fråga för regeringen.

Trots befintlig kunskap om sociala mediers påverkan på såväl barn och unga som samhället i stort så ser regeringen att det finns utrymme att utöka kunskapen ur ett jämställdhetsperspektiv. Mer specifikt ser regeringen skäl att undersöka på vilket sätt och i vilken utsträckning flickors och unga kvinnors livsval och livskvalitet påverkas av det innehåll som de exponeras för i sociala medier. Det är bland annat angeläget att skapa en förståelse för om och hur innehållet i sociala medier skapar förväntningar på unga kvinnor som i sin tur bidrar till att öka ojämställdheten mellan kvinnor och män när det gäller exempelvis utbildningsval, ekonomi, hem- och omsorgsarbete, samt hälsa.

På många sätt har vi kommit långt med jämställdheten i Sverige, men vi har fortfarande arbete kvar att göra. Det råder alltså ekonomisk ojämställdhet i Sverige. Medlingsinstitutets senaste rapport visar att löneskillnaden mellan kvinnor och män i Sverige uppgick till 10,2 procent 2024. Medlingsinstitutets rapport visar också att kvinnors disponibla inkomster i genomsnitt är 22 procent lägre än mäns. Även det obetalda hem- och omsorgsarbetet är ojämställt fördelat. Statistiska centralbyråns undersökning TID från 2022 visade att kvinnor totalt sett arbetar i genomsnitt 5 timmar och 36 minuter mer per vecka än män med obetalt arbete. Slutligen påverkar det också livsekonomin att kvinnor fortfarande tar det största ansvaret för både föräldraledighet och vård av sjuka barn (VAB). Under 2024 tog kvinnor ut 68,3 procent av alla dagar med föräldrapenning och VAB, medan män tog ut 31,7 procent.

Dessa strukturella skillnader riskerar att förstärkas av normer och ideal, exempelvis i form av skeva kroppsideal som sprids via sociala medier. Uppdraget är därför en viktig del i arbetet för att uppnå det riksdagsbundna jämställdhetspolitiska målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Efter att myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har redovisat uppdraget att sammanställa kunskap om pojkars och unga mäns jämställdhetsutmaningar (A2025/00636) avser regeringen att bereda ett kompletterande uppdrag om att undersöka på vilket sätt och i vilken utsträckning pojkars och unga mäns livsval och livskvalitet påverkas av det innehåll som de exponeras för i sociala medier, ur ett jämställdhetsperspektiv.

På regeringens vägnar

Nina Larsson

Ewa Wiberg

Kopia till

Arbetsmarknadsdepartementet MRD

Finansdepartementet BA, OFA

Försvarsdepartementet MF, FC

Kulturdepartementet MD, KKM

Socialdepartementet HC

Jämställdhetsmyndigheten

Folkhälsomyndigheten

Mediemyndigheten

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor